

Scénář k nahrávce pana Josefa a Julia Vallyho

Moderátor: Pražské jaro přivítala většina obyvatel ČSSR s nadšením. Lidé byli veselí, měli dojem, že už bude konečně lépe. Nestalo se, a tak začal pan Josef Vally se svou ženou přemýšlet o odchodu do ciziny.

Pan Vally (KANADA): *V té době to byla panika, věděli jsme, že bude zřejmě velice dlouhá doba, kdy jako se režim změní a budeme se moci vrátit zpátky do země.*

Petr: Dostat se legálně za hranice nebylo v tehdejší Čkoslovensku jednoduché.

Pan Vally (KANADA): *My jsme si koupili zájezd do Rakouska, do Prátru, měli jsme tenkrát tříletého syna, tak jsme řekli oficiálním úřadům, že prostě jedeme na zájezd ukázat synovi krásný Prátr a pak jsme se nevrátili.*

Petr: O jejich rozhodnutí emigrovat vědělo kromě rodiny velice málo lidí. Většina s jejich odjezdem souhlasila. A tak jako spousta věcí v tehdejší ČSSR ani cesta do Rakouska nebyla bez rizika.

Pan Vally (KANADA): *Vlak byl plnej utečenců, někteří lidi asi měli plány lepší než my, my jsme nikoho neznali, vystoupíme na nádraží s dvouma kuframa, tříletým klukem a dva dolary v kapse.*

Moderátor: Ocitli se v Rakousku na nádraží a nevěděli, co dál. Věděli, že si musí sehnat práci. Šťěstí jim ale přálo. Společně se svým kamarádem hned druhý den začali roznášet letáky. Ve Vídni však dlouho nepobyli. Velice rychle se jim podařilo vycestovat do Kanady. Jejich konečnou stanicí byl Vencover. Naučit se jazyk a najít si práci bylo v tuto chvíli pro celou rodinu to nejdůležitější. Sehnat práci panu Vallymu podařilo díky příteli z jazykové školy. Kontakt se svou zemí ale neztratil. Napjatě sledovali revoluci v roce 1989.

Pan Vally (KANADA): *Věděli jsme vlastně možná víc než v Čechách, protože ty zprávy byly mezinárodní a u vás možná se tajili určité věci takže jsme věděli velice dobře co se děje.*

Moderátor: První příjezd do Čech po roce 1989 nebyl vůbec příjemný.

Pan Vally (KANADA): *Přejíždíme hranici a teď se díváme do rozstřílených baráků z 2. světové války. Nebyl to vůbec příjemný pocit.*

Moderátor: Rodina věděla, že pan Vally uvažuje o emigraci. Jaký byl ale jejich život v socialistickém Československu po odchodu pana Josefa Vallyho na to zavzpomínal jeho bratr.

Pan Vally (Čkoslovensko): *Ta maminka ta bylo z toho nešťastná. Ta si furt říkala: „Ten chudák nemá práci, ty asi živořej.“ A my jsme říkali: „Neživoří, ten se má dobře, vždyť ty se dovedou o ty lidi postarat“*

Moderátor: Teprve počátkem 70. let mohl pana Vallyho navštívit otec a následně pak v roce 1986 jeho starší bratr pan Julius Vally.

Pan Vally (Čkoslovensko): *Začátek jsem mu nezáviděl, protože když jsem si vzpomněl jaký bude mít starosti a že někam přijde. Vůbec to tam nezná. Takže prostě ten začátek byl takovej těžkej. Až potom, když otec přijel zjistili jsme, že staví barák, takže to už prostě bylo něco, co jsem si říkal, tak ten se má asi dobře, když staví barák.*

Moderátor: Návštěva pana Vallyho ale nezůstala bez povšimnutí státní bezpečnosti. Jakmile se vrátil z Kanady, předvolali ho k výslechu.

Pan Vally (Československo): *V tom 86 když jsem odjel do té Kanady a vrátil jsem se tak po měsíci si mě pozvali na gestapo, tam mě vyslýchali, protože brácha můj spolupracuje s Ukrajinskou špionážní službou. A já jsem říkal: „Kde jste na to přišel?“ Můj brácha vůbec politiku nedělá v Kanadě. Můj brácha dělá myslivost a dělá ryby.*

Moderátor: Pana Vallyho přemlouvali, aby se do Kanady vrátil, že mu zaplatí cestu výměnou za poskytnutí informací, ale nepochodili. Útěk jeho bratra měl negativní dopad na celý zbytek rodiny až do pádu komunismu.

Oba bratři se opět setkali počátkem 90. let.